

EDUKACJA OBYWATELSKA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

klasa 3

(wykorzystano zasoby wydawnictwa Nowa Era)

ROZDZIAŁ I. Polityka i życie publiczne

PYTANIE WIODĄCE: Jak działa państwo?

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Partie polityczne Liczba godzin: 1							
1.	– <u>wyjaśnia krótko</u>, po co powstają partie, – <u>identyfikuje</u>, z pomocą nauczyciela lub kolegów oraz z wykorzystaniem podręcznika lub innych źródeł, <u>aktualną partię rządzącą i jedną partię opozycyjną</u> w polskim parlamencie, – <u>identyfikuje</u> liderów partii rządzącej oraz głównej partii opozycyjnej w polskim parlamencie, – <u>identyfikuje</u>, z pomocą nauczyciela, <u>po jednym</u> <u>kluczowym</u> <u>postulacie</u> <u>z programów</u> <u>dwóch</u> <u>partii</u> (rządzącej i opozycyjnej), <u>wskazuje</u> <u>jedną</u> <u>różnicę</u> między programami tych partii oraz <u>podaje</u> <u>próbę</u> <u>sformułowania</u> <u>własnej</u>	– <u>opisuje</u> <u>wskazane przez nauczyciela</u> <u>dwie</u> <u>główne</u> <u>funkcje</u> <u>partii</u> oraz <u>podaje</u> <u>przykład</u> realizacji jednej z nich, – <u>wyjaśnia</u> krótko rolę partii opozycyjnej, – <u>wymienia</u>, na podstawie informacji znalezionych w internecie, <u>wszystkie</u> <u>partie</u> <u>rządzące</u> <u>i</u> <u>partie</u> <u>opozycyjne</u> w polskim parlamencie oraz określa liczebność ich reprezentacji w Sejmie i Senacie, – <u>identyfikuje</u>, na podstawie zestawienia w podręczniku, <u>jedną</u> <u>partię</u> w polskim parlamencie <u>o</u> <u>poglądach</u> <u>prawicowych</u> <u>i</u> <u>jedną</u> <u>o</u> <u>poglądach</u> <u>lewicowych</u>, – <u>wskazuje</u> <u>dwa</u> <u>obszary</u>, w których zwykle uwidaczniają się różnice między poglądami lewicowymi i prawicowymi, – w ramach jednego obszaru tematycznego <u>wskazuje</u> <u>różnice</u> i <u>podobieństwa</u> między	– <u>opisuje</u> <u>pięć</u> <u>funkcji</u> <u>partii</u> oraz podaje przykłady realizacji tych funkcji, – <u>ocenia</u>, na podstawie badań zaprezentowanych w podręczniku, jaki stosunek do partii politycznych mają współcześni Polacy, – <u>wskazuje</u> <u>cztery</u> <u>obszary</u>, w których uwidaczniają się różnice między poglądami lewicowymi i prawicowymi, – w ramach dwóch obszarów tematycznych <u>wskazuje</u> <u>różnice</u> i <u>podobieństwa</u> między programami partii politycznych	– <u>identyfikuje</u> i <u>opisuje</u> <u>sześć</u> <u>funkcji</u> <u>partii</u> oraz <u>podaje</u> <u>przykłady</u> <u>realizacji</u> tych funkcji, – <u>analizuje</u> i <u>uzasadnia</u> znaczenie pluralizmu politycznego dla demokracji (R), – <u>wskazuje</u> <u>po</u> <u>jednym</u> <u>przykładzie</u> państwa wielopartyjnego i państwa dwupartyjnego (R), – <u>wskazuje</u> <u>pięć</u> <u>obszarów</u>, w których najczęściej uwidaczniają się różnice między poglądami lewicowymi i prawicowymi, – <u>analizuje</u> i <u>wyjaśnia</u> <u>kluczowe</u> <u>różnice</u> między programami partii lewicowych i prawicowych <u>w</u> <u>ramach</u> <u>każdego</u> <u>z</u> <u>pięciu</u> <u>obszarów</u> <u>tematycznych</u>, – w ramach dwóch obszarów tematycznych	– <u>omawia</u> najważniejsze konsekwencje braku pluralizmu politycznego w państwie demokratycznym (R), – <u>analizuje</u> <u>różnice</u> między liberalizmem gospodarczym a interwencjonizmem oraz formułuje własne stanowisko w tej sprawie (R), – <u>wskazuje</u>, odwołując się do przykładów zarówno historycznych, jak i współczesnych, <u>dwa</u> <u>państwa</u> <u>o</u> <u>systemie</u> <u>jednopartyjnym</u> (R), – <u>analizuje</u> <u>różnice</u> między liberalizmem światopoglądowym	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań wyszukiwanie informacji w internecie pytania podsumowujące	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające /

		opinii wobec wybranych postulatów.	programami kluczowych partii politycznych w polskim parlamencie i formułuje, z pomocą nauczyciela lub kolegi/koleżanki, własne stanowisko w tym zakresie.	w polskim parlamencie oraz formułuje własne stanowisko w tym zakresie.	wskazuje różnice i podobieństwa między programami partii politycznych w polskim parlamencie, a także formułuje stanowisko w tym zakresie.	a konserwatyzmem oraz formułuje własne stanowisko w tej sprawie (R).		samoocena	
	Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY						Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
		konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)			
		UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:			
TEMAT LEKCJI: Kampania wyborcza									
Liczba godzin: 2									
1.2		– <u>wyjaśnia</u>, na czym polega kampania wyborcza, – <u>odróżnia, z pomocą nauczyciela, fakty od opinii</u> w prostych przekazach medialnych, – <u>rozpoznaje</u> w materiałach przygotowanych przez nauczyciela <u>po jednym przykładzie zastosowania perswazji i manipulacji</u> w kampanii wyborczej, – analizując kampanię wyborczą wybranej partii lub kandydata, wskazuje, z pomocą nauczyciela, <u>odbiorców, hasło, stosowane techniki manipulacji i perswazji oraz odwołania do emocji odbiorców.</u>	– wymienia <u>trzy podmioty</u> zaangażowane w kampanię wyborczą, – <u>na podstawie zaprezentowanych w podręczniku badań</u> wyjaśnia, skąd obywatele najczęściej czerpią informacje o startujących w wyborach komitetach i kandydatach, – rozpoznaje różne techniki perswazji i manipulacji w kampanii wyborczej oraz podaje przykłady ich użycia z życia politycznego w Polsce lub na świecie, – wyjaśnia, co to jest sondaż przedwyborczy, – analizując kampanię wyborczą wybranej partii lub kandydata, <u>wskazuje: odbiorców, hasło, postulaty, kluczowe tematy, stosowane techniki manipulacji i perswazji, ewentualne fake newsy, odwołania do emocji odbiorców.</u>	– <u>odróżnia fakty od opinii</u> w wybranych przekazach medialnych, – wymienia <u>pięć cech</u> skutecznego programu wyborczego (dostępny, zrozumiały, konkretny, kompletny i adekwatny), – <u>wskazuje cztery elementy</u>, na które warto zwracać uwagę, analizując sondaże przedwyborcze, – <u>analizuje</u> program wyborczy wybranej partii z uwzględnieniem pięciu warunków skuteczności i <u>formułuje swoją ocenę w tej sprawie</u>, – <u>na podstawie jednego przykładu</u> z życia politycznego <u>analizuje</u>, jak sondaże mogą wpływać na wyniki wyborów, – <u>opisuje trzy zagrożenia</u> wynikające z rosnącej roli mediów społecznościowych w kampaniach wyborczych oraz <u>podaje przykłady działań</u> minimalizujących opisane zagrożenia.	– <u>wymienia wszystkie podmioty</u> zaangażowane w kampanię wyborczą, – <u>wyjaśnia</u>, czym jest komitet wyborczy, i kto go może utworzyć (R), – <u>omawia</u>, dlaczego podczas kampanii wyborczej ma znaczenie umiejętność odróżniania faktów od opinii, – przedstawia cztery <u>zagrożenia</u> wynikające z rosnącej roli mediów społecznościowych w kampaniach wyborczych oraz <u>omawia przykłady działań</u> minimalizujących te zagrożenia.	– <u>kompleksowo ocenia kampanię wyborczą, identyfikując zagrożenia dla procesu wyborczego</u> (np. efekt bańki informacyjnej, mikrotargetowanie, demagogię) (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań działanie obywatelskie praca z tekstem źródłowym / przekazami medialnymi wyszukiwanie informacji w internecie autorefleksja pytania podsumowujące	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena portfolio obywatelskie	

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający) UCZEŃ / UCZENNICA:	podstawowe (dostateczny) UCZEŃ / UCZENNICA:	rozszerzające (dobry) UCZEŃ / UCZENNICA:	dopelniające (bardzo dobry) UCZEŃ / UCZENNICA:	wykraczające (celujący) UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Polityki publiczne Liczba godzin: 1							
1.3	– podaje przykłady spraw, którymi zajmuje się państwo, – identyfikuje, z pomocą nauczyciela lub kolegów i koleżanek, jedną kwestię, która wywołuje spory w Polsce, – na podstawie wyszukanych informacji wskazuje argumenty za i przeciw w sprawie budzącej spory w społeczeństwie oraz podejmuje próbę sformułowania stanowiska w tej kwestii, – identyfikuje, na przykładzie opisów programu „Rodzina 800 plus” z dwóch różnych źródeł, dwie zalety i dwie wady wprowadzonych przez państwo rozwiązań, – wysłuchuje z szacunkiem opinii kolegów i koleżanek podczas klasowej debaty na temat programu „Rodzina 800 plus”.	– wyjaśnia, co to jest polityka publiczna, oraz podaje trzy przykłady takich polityk, – wskazuje dwa narzędzia, za pomocą których państwo realizuje polityki publiczne, – podaje dwa przykłady działań państwa w ramach wybranej polityki publicznej, które wywołują spory w Polsce, oraz wyjaśnia, z czego wynikają te konflikty, – wymienia trzy polityki publiczne, każdą z nich krótko opisuje, w odniesieniu do jednej polityki podaje przykład podejmowanych przez państwo działań, – wskazuje jedną kwestię, która obecnie wywołuje spory w polskim społeczeństwie i na podstawie wyszukanych w internecie informacji opisuje krótko problem, proponowane rozwiązania oraz argumenty za i przeciw, a także formułuje własne stanowisko w opisywanej kwestii, – formułuje opinię na temat programu „Rodzina 800 plus” i uzasadnia ją podczas klasowej debaty.	– wskazuje trzy narzędzia, za pomocą których państwo realizuje polityki publiczne, – wymienia sześć polityk publicznych, każdą z nich krótko opisuje, w odniesieniu do dwóch polityk podaje przykłady podejmowanych przez państwo działań oraz ocenia ich skuteczność, – aktywnie uczestniczy w debacie na temat wybranego programu (np. „Rodzina 800 plus”), trafnie odpowiadając na kontrargumenty, – wskazuje dwie kwestie, które wywołują spory w Polsce i, na podstawie wyszukanych w internecie informacji, opisuje krótko te problemy, proponowane rozwiązania oraz argumenty za i przeciw, a także formułuje własne stanowisko w opisywanych kwestiach.	– omawia wszystkie narzędzia, za pomocą których państwo realizuje polityki publiczne, – omawia trzy kwestie, które obecnie wywołują spory w Polsce i na podstawie wyszukanych w internecie informacji opisuje krótko te problemy, proponowane rozwiązania oraz argumenty za i przeciw, a także formułuje własne stanowisko w opisywanych kwestiach, – podsumowuje debatę na temat wybranego programu, celnie analizując przedstawione w niej stanowiska i argumenty, – analizuje, pod kątem zasadności, adekwatności i efektywności, dowolny program realizowany w ramach wybranej polityki publicznej oraz dokonuje jego oceny.	– charakteryzuje i ocenia skuteczność wybranych polityk publicznych, odwołując się do rankingów i raportów organizacji eksperckich (tzw. think tanków) (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań działanie obywatelskie praca z tekstem źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca w parach dyskusja projekt pytania podsumowujące	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena portfolio obywatelskie

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Zasady życia publicznego Liczba godzin: 1							
1.4	– <u>wyjaśnia</u>, co to jest informacja publiczna, i <u>podaje przykład takiej informacji</u>, – <u>wskazuje obszar życia publicznego</u>, w którym wybrane informacje powinny zostać niejawne, – <u>wskazuje kilka narzędzi kontroli</u> obywatelskiej, – <u>wyszukuje w BIP</u> swojego samorządu, <u>z pomocą kolegi lub nauczyciela</u>, interesujące go (lub wskazane przez nauczyciela) informacje, – <u>z pomocą nauczyciela przygotowuje</u>, zgodnie z obowiązującymi zasadami, <u>wniosek o informację publiczną</u> skierowany do wybranej instytucji.	– <u>podaje jeden argument</u> za przejrzystością życia publicznego, – <u>wyjaśnia</u>, co to jest informacja publiczna, i <u>podaje dwa przykłady takiej informacji</u>, – <u>wyjaśnia</u>, co to jest <u>klientelizm</u>, i <u>podaje przykład tego zjawiska</u>, – <u>wskazuje informacje</u>, do których można mieć dostęp, – <u>wyjaśnia krótko</u>, dlaczego niektóre informacje powinny zostać niejawne, i <u>uzasadnia</u> swoje stanowisko, – <u>wskazuje i opisuje trzy narzędzia kontroli</u> obywatelskiej, – <u>samodzielnie wyszukuje w BIP</u> swojego samorządu interesujące go (lub wskazane przez nauczyciela) informacje, – <u>we wskazanej przez nauczyciela sprawie skutecznie składa</u> do odpowiedniej instytucji, zgodnie z obowiązującymi zasadami, <u>wniosek o informację publiczną</u>.	– <u>formułuje trzy argumenty</u> za przejrzystością życia publicznego, – <u>wyjaśnia</u>, co to jest informacja publiczna, wskazuje treści, które ona obejmuje, i <u>podaje dwa przykłady takiej informacji</u>, – <u>wskazuje i krótko opisuje pięć narzędzi</u> kontroli obywatelskiej, – <u>wyjaśnia</u>, jaką funkcję pełni w państwie kontrola obywatelska, – <u>w wybranej przez siebie sprawie skutecznie składa</u> do odpowiedniej instytucji, zgodnie z obowiązującymi zasadami, <u>wniosek o informację publiczną</u>, – <u>wyjaśnia</u>, co to są nepotyzm i korupcja.	– <u>wyjaśnia</u>, na czym polega jawność życia publicznego, – <u>formułuje cztery argumenty</u> za przejrzystością życia publicznego, – <u>analizuje BIP</u> swojego samorządu oraz <u>ocenia</u>, czy łatwo jest odnaleźć w nim potrzebne informacje i czy są one zaprezentowane w czytelny sposób, – <u>ocenia skuteczność pięciu narzędzi kontroli obywatelskiej</u> w państwie demokratycznym, – <u>podaje po jednym przykładzie</u> nepotyzmu, korupcji i klientelizmu oraz <u>analizuje mechanizmy</u> ich powstawania, – <u>formułuje i uzasadnia</u> opinię na temat negatywnych skutków nepotyzmu, korupcji i klientelizmu dla każdego obywatela i dla całego państwa.	– <u>definiuje i analizuje zjawisko partykularyzmu w życiu publicznym (R)</u>, – <u>na podstawie wyników badań wskazuje najbardziej i najmniej skorumpowane państwa (R)</u>, – <u>na podstawie wyników badań wyjaśnia</u>, jakie są zauważalne tendencje dotyczące zjawiska korupcji w Polsce (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań wyszukiwanie informacji w internecie praca w parach pytania podsumowujące autorefleksja	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopełniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Społeczeństwo obywatelskie Liczba godzin: 1							
1.5	– wyjaśnia swoimi słowami, co to jest społeczeństwo obywatelskie, – wymienia dwa podmioty tworzące społeczeństwo obywatelskie oraz wskazuje, z pomocą nauczyciela, <u>jeden taki podmiot</u> w swoim najbliższym otoczeniu (gmina), – <u>identyfikuje, z pomocą nauczyciela, dwie aktywności społeczne, w które najczęściej angażują się Polacy, oraz wskazuje</u> te aktywności, w które sam mógłby / sama mogłaby się zaangażować (lub już się angażuje), – wskazuje dwa sposoby, na jakie młodzi ludzie mogą wspierać organizację pozarządową, – <u>podejmuje jedno działanie na rzecz</u> wskazanej przez nauczyciela lub wybranej przez siebie organizacji pozarządowej, – <u>wyszukuje, z pomocą nauczyciela, jedną informację</u> o dowolnym zgromadzeniu publicznym w interesującym go obszarze życia społecznego, – <u>wyszukuje</u> w internecie zasady organizacji zgromadzenia publicznego.	– wymienia trzy funkcje społeczeństwa obywatelskiego, – wskazuje czynniki i elementy niezbędne dla istnienia społeczeństwa obywatelskiego, – wymienia cztery podmioty tworzące społeczeństwo obywatelskie oraz <u>identyfikuje dwa takie podmioty</u> w swoim najbliższym otoczeniu (gmina i powiat), – <u>identyfikuje trzy aktywności społeczne, w które najczęściej angażują się Polacy, oraz wskazuje</u> te aktywności, w które sam mógłby / sama mogłaby się zaangażować (lub już się angażuje), uzasadniając swój wybór, – <u>podejmuje i dokumentuje jedno działanie</u> na rzecz wybranej organizacji pozarządowej, – wskazuje trzy sposoby, na jakie młodzi ludzie mogą wspierać organizację pozarządową, – wskazuje wszystkie dokumenty niezbędne do zgłoszenia zgromadzenia publicznego.	– identyfikuje i opisuje trzy funkcje społeczeństwa obywatelskiego, – omawia krótko trzy formy wspierania demokracji wykorzystywane przez społeczeństwo obywatelskie, – identyfikuje trzy czynniki, które wpływają na zaangażowanie obywatelskie, – wskazuje pięć sposobów, na jakie młodzi ludzie mogą wspierać organizację pozarządową, – wyjaśnia, co to jest zgromadzenie publiczne, podaje jego trzy przykładowe formy oraz wymienia zasady jego organizacji, – identyfikuje, gromadzi i opracowuje wszystkie dokumenty wymagane przy organizacji zgromadzenia publicznego.	– identyfikuje i opisuje pięć funkcji społeczeństwa obywatelskiego, – wymienia i charakteryzuje osiem podmiotów tworzących społeczeństwo obywatelskie oraz identyfikuje cztery takie podmioty w swoim najbliższym otoczeniu (województwo, kraj), – identyfikuje główne obszary i sposoby działania organizacji pozarządowych w Polsce i podaje trzy przykłady działań NGO, – analizuje przepisy prawne dotyczące wolności zgromadzeń i ocenia ich znaczenie dla społeczeństwa obywatelskiego.	– wymienia i charakteryzuje <u>jedenaste podmiotów</u> tworzących społeczeństwo obywatelskie oraz <u>identyfikuje osiem takich podmiotów</u> działających w Polsce, – omawia znaczenie kapitału społecznego dla społeczeństwa obywatelskiego oraz wymienia tworzące ten kapitał elementy (R), – na podstawie wiedzy własnej (np. obserwacji tego, jak współdziałają ludzie w najbliższym otoczeniu) <u>ocenia poziom kapitału społecznego</u> w Polsce (R), – wyjaśnia, z jakimi korzyściami i obowiązkami wiąże się dla danego podmiotu posiadanie statusu organizacji pożytku publicznego (R), – formułuje swoją opinię na temat funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce, <u>aktywnie ją uzasadnia</u> podczas klasowej dyskusji oraz <u>analizuje stanowiska</u> prezentowane przez innych (R), – analizuje znaczenie historycznych inicjatyw społecznych (np. KOR, NSZZ „Solidarność”) dla rozwoju polskiego społeczeństwa obywatelskiego (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań wyszukiwanie informacji w internecie działanie obywatelskie dyskusja praca w parach praca w grupach pytania podsumowujące autorefleksja	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena portfolio obywatelskie

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopełniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Media masowe Liczba godzin: 2							
L6	– wskazuje po jednym przykładzie mediów społecznościowych i mediów tradycyjnych, – wymienia <u>dwie reguły</u>, które powinny obowiązywać wszystkich twórców przekazów medialnych, – <u>wysłuchuje z szacunkiem opinii innych</u> na temat wpływu mediów na zachowania, poglądy i wybory obywateli oraz wskazuje, które z wyrażonych poglądów podziela, – z pomocą nauczyciela wskazuje <u>dwa</u> wymienione w tekście źródłowym <u>kluczowe zagrożenia</u> wynikające z rozpowszechniania niesprawdzonych informacji, – analizuje, z pomocą nauczyciela, własną aktywność w mediach (pod kątem różnorodności źródeł informacji, częstotliwości korzystania z mediów różnego typu, sposobu	– identyfikuje <u>dwie</u> funkcje środków masowego przekazu i podaje sposoby ich realizacji, – <u>identyfikuje osoby / grupy osób</u>, które kształtują w mediach przekonania młodych ludzi (R), – <u>formułuje własne stanowisko i dwa argumenty w dyskusji</u> na temat wpływu mediów na zachowania, poglądy i wybory obywateli oraz z szacunkiem wysłuchuje odmiennych opinii, – <u>analizuje własną aktywność w mediach</u> (pod kątem różnorodności źródeł informacji, częstotliwości korzystania z mediów różnego typu, sposobu zaangażowania), <u>identyfikuje ewentualne obszary do zmiany w tym zakresie</u>, – <u>wskazuje dwa</u> wymienione w tekście źródłowym <u>kluczowe zagrożenia</u> związane z funkcjonowaniem w bańce informacyjnej; z pomocą nauczyciela	– wskazuje po <u>trzy</u> przykłady mediów tradycyjnych i mediów społecznościowych, – <u>identyfikuje i omawia cztery funkcje</u> środków masowego przekazu, – <u>wymienia po jednym przykładzie</u> mediów publicznych i mediów prywatnych, – <u>wyjaśnia na przykładach</u> kluczowe różnice między mediami tradycyjnymi i mediami społecznościowymi, – <u>identyfikuje dwa</u> podobieństwa i <u>dwie różnice w sposobie</u> prezentowania wybranego tematu w kilku mediach o odmiennej orientacji światopoglądowej, – <u>analizuje i omawia, odwołując się do dwóch przykładów</u>, rolę mediów w państwie demokratycznym, – <u>wymienia cztery reguły</u>, które powinny obowiązywać wszystkich dziennikarzy i twórców przekazów medialnych, – <u>formułuje własne stanowisko i trzy argumenty</u> w dyskusji na temat wpływu mediów na	– identyfikuje <u>pięć funkcji</u> środków masowego przekazu i podaje sposoby ich realizacji, – <u>ocenia wybrane teksty</u> pod kątem ich obiektywności, – <u>uzasadnia</u>, że w Polsce panuje pluralizm medialny, – celnie <u>podsumowuje dyskusję</u> na temat wpływu mediów na postawy obywateli, analizując przedstawione w niej argumenty, – <u>analizuje na konkretnym przykładzie</u> zjawisko dezinformacji lub bańki informacyjnej, oceniając jego negatywny wpływ na funkcjonowanie demokracji, – <u>identyfikuje</u>, na podstawie danych źródłowych zaprezentowanych w podręczniku, <u>cztery główne źródła informacji</u>, z których korzystają Polacy, oraz przedstawia sposoby korzystania z mediów z uwzględnieniem poszczególnych grup wiekowych (R).	– wskazuje, kto stoi na straży pluralizmu i niezależności mediów (R), – <u>uzasadnia krótko</u>, dlaczego dla demokracji istotne są wolność, niezależność i obiektywizm mediów (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań wyszukiwanie informacji w internecie dyskusja praca w parach praca w grupach pytania podsumowujące autorefleksja	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	zaangażowania jako odbiorca i komentator), identyfikuje ewentualne obszary do zmiany w tym zakresie, – <u>wspólnie z grupą formułuje dwie zasady</u> , które powinny obowiązywać twórców medialnych, np. w działalności influencerów.	<u>wskazuje jeden sposób</u> przeciwdziałania tym zagrożeniom.	zachowania, poglądy i wybory obywateli oraz z szacunkiem wysłuchuje odmiennych opinii, – <u>wskazuje i omawia dwa</u> wymienione w tekście źródłowym <u>kluczowe zagrożenia</u> związane z funkcjonowaniem w bańce informacyjnej; identyfikuje <u>dwa sposoby</u> przeciwdziałania tym zagrożeniom.				
--	--	--	--	--	--	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Przekazy medialne Liczba godzin: 1							
L7	– wyjaśnia, co to jest dezinformacja, – <u>wyszukuje w internecie po jednym przykładzie</u> fake newsa i clickbaitu, – <u>identyfikuje</u>, z pomocą nauczyciela lub kolegów i koleżanek, techniki dezinformacji zastosowane w <u>jednym przekazie medialnym</u>, – sprawdza, z pomocą nauczyciela, informację z internetu w czterech krokach (sprawdza źródło i autora, ocenia i weryfikuje	– <u>wyszukuje w internecie po jednym przykładzie</u> deepfake'ów, fake newsów, clickbaitów, manipulacji danymi, – identyfikuje we wskazanym przez nauczyciela przekazie medialnym zastosowane przez autora techniki dezinformacji, – <u>omawia dwa wybrane zagrożenia dla demokracji</u>, które wynikają z dezinformacji, – <u>wykorzystuje dwa poznane sposoby</u> sprawdzania, czy zdjęcie lub wideo	– <u>omawia</u> na wybranym przykładzie cele przekazu medialnego, – <u>wymienia cztery techniki dezinformacji</u> i krótko je charakteryzuje, – wyszukuje w internecie po jednym przykładzie deepfake'a, fake newsa, clickbaitu, fałszywego kontekstu, manipulacji danymi i podszywania się, – <u>identyfikuje</u> w wybranym przekazie medialnym zastosowane przez autora techniki dezinformacji oraz omawia potencjalne skutki rozpowszechnienia tego	– <u>przeprowadza weryfikację</u> (fact-checking) wybranego, złożonego przekazu dezinformacyjnego z użyciem poznanych narzędzi cyfrowych, – <u>wymienia sześć najczęściej stosowanych technik dezinformacyjnych</u> i je charakteryzuje, – <u>wymienia co najmniej pięć cech</u> wiarygodnego źródła informacji, – <u>analizuje długofalowe skutki polityczne i społeczne</u> wybranych kampanii dezinformacyjnych, – <u>podjeżdżuje aktywne</u>	– <u>omawia</u>, na czym polega zasada trzech źródeł (R), – analizuje mechanizmy powstawania, finansowania i monetyzacji fake newsów (R) lub – ocenia wpływ zorganizowanych kampanii dezinformacyjnych na wyniki wyborów w wybranych państwach (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań wyszukiwanie informacji w internecie praca w parach praca w grupach analiza krytyczna tekstu pytania podsumowujące	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	informację, odróżnia fakty od opinii), – <u>wskazuje dwa sposoby</u> przeciwdziałania dezinformacji.	w sieci nie zostały sfabrykowane, – <u>samodzielnie sprawdza informacje</u> znalezione w internecie w czterech krokach (sprawdza źródło i autora, ocenia i weryfikuje informację, odróżnia fakty od opinii).	przekazu, – <u>przedstawia cztery sposoby</u> przeciwdziałania dezinformacji.	<u>działania</u> na rzecz zwalczania dezinformacji.		autorefleksja	
--	---	---	--	---	--	---------------	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Relacje państwo – Kościół w Polsce							
1.8	– <u>podaje po jednym przykładzie zdarzeń i postaci</u> związanych z Kościołem katolickim, które miały wpływ na proces demokratyzacji przed 1989 r., – <u>podaje jeden przykład zdarzeń lub postaci</u> związanych z Kościołem katolickim, które miały wpływ na życie publiczne w Polsce w ostatnich latach, – z pomocą nauczyciela formułuje własną opinię (na podstawie wyników badań zaprezentowanych w podręczniku) na temat wpływu Kościoła katolickiego na życie publiczne w Polsce, – <u>wskazuje dwa przykłady działalności</u>	– <u>podaje po dwa przykłady zdarzeń lub postaci</u> związanych z Kościołem katolickim, które miały wpływ na proces demokratyzacji przed 1989, – samodzielnie formułuje opinię (na podstawie wyników badań zaprezentowanych w podręczniku) na temat wpływu Kościoła katolickiego na życie publiczne w Polsce, – <u>podaje dwa przykłady zdarzeń lub postaci</u> związanych z Kościołem katolickim, które miały wpływ na życie publiczne w Polsce w ostatnich	– wyjaśnia – odwołując się do przykładów – jaka była rola Kościoła katolickiego w Polsce (do 1989 r. oraz po 1989 r.) w procesie kształtowania społeczeństwa obywatelskiego, – <u>wskazuje dwa przykłady wpływu</u> Kościoła katolickiego po 1989 r. na obowiązujące w Polsce regulacje prawne, – <u>formułuje i uzasadnia poprawnymi argumentami</u> własną opinię na temat wpływu Kościoła katolickiego na życie publiczne w Polsce.	– <u>charakteryzuje działalność trzech największych wspólnot</u> wyznaniowych w Polsce, – <u>wyjaśnia, jak Konstytucja RP reguluje relacje państwo–Kościół: podaje cztery kluczowe zasady we wzajemnych stosunkach oraz dwa przykłady ich realizacji w praktyce,</u> – wyszukuje i opisuje w notatce wybraną regulację prawną dotyczącą Kościoła i/lub związków wyznaniowych, która budzi kontrowersje w społeczeństwie polskim.	– opisuje krótko stosunek państwa do Kościoła katolickiego w Polsce przed 1989 r. i współcześnie, wskazując na podobieństwa i różnice między oboma okresami (R), – <u>wyjaśnia, w czym przejawia się świeckość państwa (R),</u> – <u>analizuje</u> rozwiązania prawne regulujące relacje państwo–Kościół zawarte w Konstytucji RP i konkordacie (R), – analizuje wyniki badań dotyczących religijności w Polsce oraz formułuje własną opinię na temat przyczyn zmian zachodzących w tym obszarze (R).	praca z tekstem podręcznika formułowanie własnej opinii analiza wyników badań / praca z wynikami badań wyszukiwanie informacji w internecie dyskusja praca w parach praca w grupach pytania podsumowujące autorefleksja	rutyny krytycznego myślenia / samoocena pytania metapoznawcze / samoocena zadanie edukacyjne lub działanie obywatelskie / ocena koleżeńska, samoocena, IZ od N obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	społecznej Kościoła katolickiego, – wymienia <u>dwie</u> największe wspólnoty wyznaniowe w Polsce.	latach, – wskazuje <u>trzy przykłady</u> działalności społecznej Kościoła katolickiego, – wymienia <u>trzy</u> największe wspólnoty wyznaniowe w Polsce.					
--	---	--	--	--	--	--	--

ROZDZIAŁ II. Polska w Europie

PYTANIE WIODĄCE: Jakiej Unii Europejskiej chcemy?

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Unia Europejska Liczba godzin: 1							
2.1.	– wymienia najważniejsze etapy integracji europejskiej, – <u>wie</u>, co to jest UE i w <u>prosty sposób wyjaśnia</u> dlaczego powstała, – wymienia <u>przynajmniej jedną instytucję UE</u> i na podstawie materiału źródłowego z podręcznika <u>potrafi wskazać</u>, czym się zajmuje.	– wymienia etapy integracji europejskiej, – <u>wyjaśnia</u> dlaczego powstała UE, <u>podaje co najmniej dwa powody</u>, – wymienia <u>przynajmniej dwie instytucje UE</u> i na podstawie materiału źródłowego [np. z podręcznika lub internetu] <u>potrafi wskazać</u> czym się zajmują.	– krótko omawia etapy integracji europejskiej i umiejscawia w czasie, – <u>wyjaśnia</u> dlaczego powstała UE, <u>podaje co najmniej trzy powody</u>, – <u>rozpoznaje</u> główne instytucje UE, wie czym różni się Rada UE ora Rady Europejskiej, – <u>wyszukuje informacje</u> nt. instytucji UE, a także wybranych aktów prawa unijnego.	– <u>zna</u> państwa członkowskie UE (R), – <u>wyjaśnia</u> dlaczego powstała UE, podaje co najmniej cztery powody, – <u>zna</u> ojców integracji europejskiej (R), – <u>rozpoznaje</u> instytucje UE i na przykładach analizuje ich pracę, – <u>wyszukuje informacje</u> nt. instytucji UE i potrafi je zastosować na lekcji, – <u>rozróżnia</u> akty prawa UE, w tym prawo pierwotne i wtórne (R), – <u>wyszukuje informacje</u> nt. aktualnych aktów prawnych uchwalonych na poziomie UE.	– omawia początki integracji europejskiej oraz <u>analizuje</u> etapy integracji europejskiej, – <u>wskazuje</u>, w którym etapie integracji europejskiej poszczególne państwa stały się członkami Wspólnot lub UE, – analizuje powody powstania UE; <u>podaje co najmniej pięć przykładów</u> i je omawia, – na przykładach <u>analizuje</u> kompetencje instytucji UE, – <u>wyszukuje</u> informacje nt. instytucji UE i je <u>porównuje</u>, – <u>rozróżnia i analizuje</u> akty prawa UE, w tym prawo pierwotne i wtórne; <u>uzasadnia</u>, które z nich są wiążące dla państw członkowskich (R), – <u>analizuje</u> źródła dochodów budżetu unijnego w oparciu o materiały źródłowe, w tym rozróżnia zasoby własne UE.	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach/parach dyskusja rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Przyszłość Unii Europejskiej Liczba godzin: 2							
2.2.	– <u>wymienia</u> <u>przynajmniej dwa</u> najważniejsze etapy pogłębienia integracji europejskiej, – z wykorzystaniem podręcznika (mapy) <u>wymienia</u> <u>przykładowe</u> państwa należące do strefy euro, – <u>identyfikuje</u> pojęcia kryteria kopenhaskie, akcesja, – z <u>wykorzystaniem</u> <u>materiałów źródłowych</u> (podręcznik) <u>wymienia</u> państwa kandydujące do UE, – <u>identyfikuje</u> przynajmniej jeden priorytet strategiczny UE, – <u>rozdziela</u> pojęcia polityka zagraniczna i bezpieczeństwo UE; <u>podaje po jednym</u> <u>przykładzie</u> działań w obu tych obszarach, – z <u>wykorzystaniem</u> <u>materiałów źródłowych</u> (podręcznik, źródła online) <u>identyfikuje</u> pojęcia bezpieczeństwo wewnętrzne UE, kryzys migracyjny, pakt migracyjny, – z <u>wykorzystaniem</u> <u>materiałów źródłowych</u> (podręcznik) <u>identyfikuje</u> dwa przykłady polityki	– <u>wymienia</u> etapy pogłębienia integracji europejskiej i <u>formułuje</u> <u>opinię</u> na ten temat, – z wykorzystaniem podręcznika (mapy) <u>wymienia</u> państwa należące do strefy euro, – <u>wyjaśnia</u> <u>na</u> <u>przykładach</u> pojęcia: kryteria kopenhaskie, akcesja, – <u>identyfikuje</u> państwa kandydujące do UE oraz przynajmniej dwa priorytety strategiczne, – <u>rozdziela</u> pojęcia polityka zagraniczna i bezpieczeństwo UE; <u>potrafi</u> <u>podać</u> po dwa przykłady tego działań w obu tych obszarach, – <u>podaje</u> <u>dwa</u> <u>przykłady</u> realizacji polityki bezpieczeństwa wewnętrznego UE, – <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> nt. kryzysu migracyjnego, paktu migracyjnego, a także ograniczeń swobody przepływu osób, towarów, usług w UE, – z <u>wykorzystaniem</u>	– <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> etapy pogłębienia oraz poszerzenia integracji europejskiej i <u>formułuje</u> <u>opinię</u> na ten temat, – <u>wymienia</u> państwa należące do strefy euro, – na podstawie materiałów źródłowych (podręcznik) <u>rozważa</u> przystąpienie do strefy euro, – <u>wyjaśnia</u> pojęcie kryteria kopenhaskie i <u>podaje</u> przynajmniej trzy przykłady kryteriów, – <u>na</u> <u>przykładach</u> <u>omawia</u> proces akcesyjny do UE, – <u>wymienia</u> państwa kandydujące do UE i <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> na temat stanu ich negocjacji, – <u>identyfikuje</u> priorytety strategiczne UE (<u>przynajmniej cztery</u>), – <u>wyjaśnia</u> na czym polega polityka	– <u>formułuje</u> <u>opinię</u> na temat pogłębienia oraz poszerzenia integracji europejskiej; oraz podejmuje dyskusję, – <u>wymienia</u> najważniejsze warunki przystąpienia do strefy euro oraz państwa należące do strefy euro, – <u>formułuje</u> <u>argumenty</u> i kontrargumenty nt. przynależności państw do strefy euro; <u>formułuje</u> <u>opinię</u> ten temat i ją <u>uzasadnia</u>, – <u>wyjaśnia</u> pojęcie kryteria kopenhaskie i <u>podaje</u> przykłady kryteriów politycznych, gospodarczych, prawnych, – <u>analizuje</u> pojęcie proces akcesyjny i <u>wymienia</u> etapy procesu akcesyjnego, – <u>wymienia</u> państwa kandydujące do UE, <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> na temat stanu ich negocjacji i <u>analizuje</u> główne problemy, które pojawiły się w trakcie tych rozmów, – <u>analizuje</u> priorytety strategiczne UE, – <u>wymienia</u> aktywności instytucji UE w obszarach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE; <u>wyjaśnia</u> na czym polegają sankcje unijne oraz w jaki sposób UE zwiększa	– <u>analizuje</u> etapy pogłębienia oraz poszerzenia integracji europejskiej; <u>formułuje</u> <u>opinię</u> na ten temat oraz podejmuje dyskusję, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> warunki przystąpienia do strefy euro oraz podaje państwa należące do strefy euro, – <u>zajmuje</u> <u>stanowisko</u> w dyskusji na temat przynależności państw do strefy euro i je <u>uzasadnia</u> odwołując się do różnorodnych argumentów (ekonomicznych, politycznych, społecznych), – <u>analizuje</u> kryteria kopenhaskie i <u>omawia</u> przykłady kryteriów politycznych, gospodarczych, prawnych, – <u>analizuje</u> proces akcesyjny i trzy jego etapy; <u>ilustruje</u> swoją odpowiedź przykładami, – <u>wymienia</u> państwa kandydujące do UE, <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> na temat stanu ich negocjacji, <u>analizuje</u> główne problemy, które pojawiły się w trakcie tych rozmów oraz <u>ocenia</u> szanse państw kandydujących na członkostwo w UE, – <u>analizuje</u> priorytety strategiczne UE oraz <u>wskazuje</u>, w jaki sposób powstały, – <u>omawia</u> aktywności instytucji UE w obszarach polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w parach dyskusja rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	sektorowej, – <u>identyfikuje pojęcie</u> polityka klimatyczna i <u>podaje przykład (jeden)</u> reform UE w jednej z wybranych dziedzin (energetyka, transport, przemysł, rolnictwo), – z wykorzystaniem materiałów źródłowych (podręcznik) wyjaśnia jaki jest cel polityki spójności, – na podstawie materiałów źródłowych (podręcznik) w prosty sposób <u>wyjaśnia</u> podział środków między państwa przez UE (F), – <u>podaje przykład</u> postawy eurosceptycznej odnosząc się do materiałów źródłowych (podręcznik); wie kim są euroentuzjaści,	<u>materiałów źródłowych</u> (podręcznik) <u>identyfikuje trzy przykłady</u> polityki sektorowej, – <u>identyfikuje pojęcie</u> polityka klimatyczna i <u>wymienia dwa przykłady</u> reform UE w jednej z wybranych dziedzin (energetyka, transport, przemysł, rolnictwo), – z wykorzystaniem materiałów źródłowych (podręcznik) <u>wyjaśnia</u> jaki jest cel polityki spójności; <u>podaje przykład</u> dwóch programów, – na podstawie materiałów źródłowych (podręcznik) <u>wyjaśnia</u> podział środków między państwa UE i <u>podaje</u> przynajmniej jeden przykład korzystania z funduszy europejskich, – <u>podaje przykłady (dwa)</u> postaw eurosceptycznych odnosząc się do materiałów źródłowych (podręcznik), wie kim są euroentuzjaści,	zagraniczna i bezpieczeństwo UE; potrafi podać po trzy przykłady tego działań w obu tych obszarach, – <u>wyszukuje informacje</u> nt. kryzysu migracyjnego, paktu migracyjnego, a także ograniczeń swobody przepływu osób, towarów, usług w UE i je prezentuje, – <u>wymienia przykłady</u> polityki sektorowej (<u>co najmniej dwa</u>), – <u>analizuje</u> założenia wybranej polityki realizowanej na poziomie unijnym i <u>rozważa</u> jej wpływ na Polskę, – <u>wyjaśnia</u>, na czym polega polityka klimatyczna i <u>wymienia przykłady (trzy)</u> reform UE w jednej z wybranych dziedzin (energetyka, transport, przemysł, rolnictwo), – <u>wyjaśnia</u>, jaki jest cel polityki spójności; <u>podaje przykłady</u> co najmniej dwóch programów, – <u>wyszukuje informacje</u> nt. Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i je omawia,	zdolności obronne, – <u>zajmuje stanowisko</u> nt. integracji Polski z UE w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w odniesieniu do polskiej racji stanu i je <u>uzasadnia</u>, – <u>wyszukuje informacje</u> nt. ograniczeń swobody przepływu osób, towarów, usług w UE (np. kryzysu migracyjnego, paktu migracyjnego i je <u>omawia</u>; <u>przyciąga argumenty</u> stron sporu, w tym dotyczące restrykcyjnej polityki migracyjno-azyłowej, – <u>wymienia i omawia co najmniej cztery przykłady</u> polityki sektorowej, – <u>wyjaśnia</u>, na czym polega polityka klimatyczna i opisuje <u>przykłady (co najmniej trzy)</u> reform UE w jednej z wybranych dziedzin (energetyka, transport, przemysł, rolnictwo), – <u>analizuje</u> założenia wybranej polityki realizowanej na poziomie unijnym i <u>rozważa</u> jej wpływ na Polskę oraz swoje najbliższe otoczenie, – <u>podaje przykłady co najmniej trzech programów</u> polityki spójności i je <u>charakteryzuje</u>, – <u>wskazuje regiony</u> w UE, których może dotyczyć Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, – <u>wyjaśnia na przykładach</u> pojęcia: umowa partnerska, program operacyjny, – <u>analizuje przykłady (dwa)</u> postaw eurosceptycznych odnosząc się do sprzeciwu	UE; <u>wyjaśnia</u> na czym polegają sankcje unijne oraz w jaki sposób UE zwiększa zdolności obronne, – <u>bierze czynny udział w debacie oksfordzkiej</u> nt. integracji Polski z UE w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w odniesieniu do polskiej racji stanu, – <u>analizuje informacje</u> nt. ograniczeń swobody przepływu osób, towarów, usług w UE (np. kryzysu migracyjnego, paktu migracyjnego; <u>wyszukuje i analizuje argumenty</u> stron sporu, w tym dotyczące restrykcyjnej polityki migracyjno-azyłowej, – <u>wymienia i charakteryzuje co najmniej pięć przykładów</u> polityki sektorowej, – <u>analizuje</u> założenia polityki klimatycznej i charakteryzuje przykłady reform UE w każdej z czterech dziedzin (energetyka, transport, przemysł, rolnictwo), – <u>analizuje</u> założenia wybranej polityki realizowanej na poziomie unijnym i <u>rozważa</u> jej wpływ na Polskę oraz swoje najbliższe otoczenie; <u>prezentuje</u> na forum klasy wyniki swojej pracy, – <u>podaje przykłady</u> czterech programów polityki spójności i je charakteryzuje, – <u>wskazuje</u>, jak Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji odnosi się do sytuacji Polski, – <u>analizuje</u> sposób podziału środków między państwa UE i sposób ubiegania się o dofinansowanie, – <u>omawia na przykładach pojęcia</u> (wykorzystując aktualną	
--	--	---	---	--	--	--

			– <u>wyjaśnia</u> sposób podziału środków między państwa UE i sposób ubiegania się o dofinansowanie; <u>rozszerza</u> pojęcia: umowa partnerska, program operacyjny, – <u>omawia przykłady</u> (dwa) postaw eurosceptycznych odnosząc się do materiałów źródłowych (podręcznik); charakteryzuje postawę „euroentuzjasty”.	wobec pogłębionej integracji, – <u>rozważa</u> przyszłość Europy w kontekście „Europy ojczyzn” czy „Stanów Zjednoczonych Europy”; <u>podaje argumenty</u> obu stron.	perspektywę finansową) umowa partnerska, program operacyjny, wykorzystanie środków unijnych, – <u>wyszukuje informacji</u> nt. partii i organizacji, których przedstawiciele reprezentują postawy eurosceptyczne i je omawia, – <u>charakteryzuje</u> wyzwania dla współczesnej Europy w różnych aspektach,	
--	--	--	---	--	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Polska w Unii Europejskiej Liczba godzin: 2							
2.3.	– wykorzystując materiały źródłowe (podręcznik) <u>wymienia</u> najważniejsze etapy integracji Polski z UE, – <u>na podstawie wyników badań</u> [podręcznik] <u>wymienia</u> zyski i straty członkostwa Polski w UE [podaje po jednym przykładzie], – <u>wymienia</u> przynajmniej dwa obowiązki wynikające ze członkostwa Polski w UE, – <u>wyjaśnia</u> w prosty sposób pojęcie obywatelstwo unijne i <u>podaje przykład</u> przynajmniej jednego prawa, które z niego	– wykorzystując materiały źródłowe (podręcznik) <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> najważniejsze etapy integracji Polski z UE, – <u>na podstawie wyników badań</u> [podręcznik] <u>wymienia</u> zyski i straty członkostwa Polski w UE [podaje po dwa przykłady], – <u>wymienia</u> przynajmniej trzy obowiązki wynikające ze członkostwa Polski w UE, – <u>wyjaśnia</u> pojęcie obywatelstwo unijne i <u>podaje trzy przykłady</u> praw, które z niego	– <u>wymienia</u> etapy integracji Polski z UE, w tym: układ o członkostwie od traktatu akcesyjnego, – na podstawie wyników badań [podręcznik] <u>omawia</u> zyski i straty członkostwa Polski w UE [podaje po dwa przykłady], a także <u>wyciąga wnioski</u> [przynajmniej jeden], – <u>wymienia</u> przynajmniej cztery obowiązki wynikające ze członkostwa Polski w UE; <u>dzieli je</u> na prawne i polityczne, – <u>wie</u>, co to jest	– <u>omawia</u> etapy integracji Polski z UE, w tym: układ o członkostwie, negocjacje z UE, traktat akcesyjny, referendum akcesyjne, ratyfikację traktatu akcesyjnego, – na podstawie wyników badań [podręcznik] <u>charakteryzuje</u> zyski i straty członkostwa Polski w UE [omawia przykłady z różnych dziedzin], a także wyciąga wnioski nt. stosunku Polski do członkostwa w UE, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> przynajmniej sześć obowiązków wynikających ze	– <u>analizuje</u> poszczególne etapy integracji Polski z UE, w tym: układ o członkostwie, negocjacje z UE, traktat akcesyjny, referendum akcesyjne, ratyfikację traktatu akcesyjnego; podaje postaci, daty, a także wyciąga wnioski, – na podstawie wyników badań [podręcznik], a także wiedzy własnej <u>analizuje</u> zyski i straty członkostwa Polski w UE [charakteryzuje przykłady z różnych dziedzin], a także wyciąga wnioski nt. stosunku Polski do członkostwa w UE, – <u>wymienia</u> i <u>charakteryzuje</u> dziesięć obowiązków wynikających ze członkostwa Polski w UE; <u>dzieli je</u> na poszczególne kategorie i <u>uzasadnia</u> swój wybór; omawia	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach/parach rozmowa na forum klasy debata pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania

	wynika, – wymienia dwa przykłady wyzwań i kontrowersji związanych z członkostwem Polski w UE, – z wykorzystaniem materiałów źródłowych [podręcznik, źródła online] wymienia przykłady (po dwa) angażowania się Polski i Polaków w prace instytucji UE, – wyszukuje informacje nt. przynajmniej jednego funduszu unijnego, z którego korzysta/korzystała Polska [podaje nazwę i zakres] oraz co najmniej jedną wdrożoną w swoim regionie [województwie, powiecie lub gminie] inicjatywę dzięki środkom europejskim.	wynika, – wymienia trzy przykłady wyzwań i kontrowersji związanych z członkostwem Polski w UE, – wyszukuje informacje nt. przynajmniej dwóch funduszy unijnych, z których korzysta/korzystała Polska [podaje nazwę i zakres] oraz co najmniej dwie wdrożone w swoim regionie [województwie, powiecie lub gminie] inicjatyw dzięki środkom europejskim, – z wykorzystaniem materiałów źródłowych [podręcznik, źródła online] wymienia przykłady (po trzy) angażowania się Polski i Polaków w prace instytucji UE, – bierze udział w klasowej debacie poświęconej stwierdzeniu: „Członkostwo w Unii Europejskiej przyniosło Polsce więcej zysków niż strat”; broni tezy lub ją odrzuca.	europejski nakaz aresztowania, – wyjaśnia pojęcie obywatelstwo unijne i podaje pięć przykładów praw, które z niego wynikają, – wyszukuje informacje na temat europejskiej inicjatywy obywatelskiej i wybiera jedną z nich, którą warto poprzeć (F), – wymienia i omawia trzy przykłady wyzwań i kontrowersji związanych z członkostwem Polski w UE, – przygotowuje samodzielnie przemówienie, w którym przedstawia najważniejszy [w opinii ucznia] skutek członkostwa Polski w UE, a także omawia następstwa, które wpłynęły [zdaniem ucznia] w największym stopniu na codzienne życie Polaków, – z wykorzystaniem materiałów źródłowych [podręcznik, źródła online] wymienia i omawia przykłady (po trzy) angażowania się Polski i Polaków w prace instytucji UE, – wyszukuje informacje nt. przynajmniej trzech funduszy unijnych, z których korzysta/korzystała Polska [podaje nazwę i zakres] oraz co najmniej trzy wdrożone w swoim regionie	członkostwa Polski w UE; dzieli je na prawne i polityczne; wie co to jest europejski nakaz aresztowania, – wyjaśnia pojęcie obywatelstwo unijne i podaje siedem przykładów praw, które z niego wynika; omawia cztery z nich, – wyjaśnia, na czym polega europejska inicjatywa obywatelska i wyszukuje informacje na jej temat; potrafi uzasadnić, które inicjatywy warto poprzeć (F), – wymienia i omawia cztery przykłady wyzwań i kontrowersji związanych z członkostwem Polski w UE; uzasadnia swój wybór, – z wykorzystaniem wiedzy własnej i materiałów źródłowych online wymienia i omawia przykłady (po cztery) angażowania się Polski i Polaków w prace instytucji UE; pokazuje działalność przedstawicieli różnych frakcji, – omawia przynajmniej cztery fundusze unijne, z których korzysta/korzystała Polska [podaje nazwę i zakres], – wyszukuje i charakteryzuje co najmniej trzy wdrożone w swoim regionie [województwie, powiecie lub gminie]	europejski nakaz aresztowania, – analizuje pojęcie obywatelstwo unijne (porównuje go z obywatelstwem polskim) i omawia dziewięć przykładów praw, które wynikają z obywatelstwa UE, – charakteryzuje europejską inicjatywę obywatelską, wyszukuje informacje na jej temat i stosuje ją w praktyce; analizuje zarejestrowane przez KE inicjatywy i uzasadnia, które z nich warto poprzeć (F), – analizuje pięć wyzwań i kontrowersji związanych z członkostwem Polski w UE; uzasadnia swój wybór odnosząc się do aktualnych wydarzeń, – przygotowuje samodzielnie przemówienie, w którym przedstawia trzy najważniejsze [w opinii ucznia] skutki członkostwa Polski w UE, a także omawia następstwa, które wpłynęły [zdaniem ucznia] w największym stopniu na codzienne życie Polaków, – analizuje pięć przykładów funduszy unijnych, z których korzysta/korzystała Polska [podaje nazwę i zakres]; wyszukuje i charakteryzuje co najmniej cztery wdrożone w swoim regionie [województwie, powiecie lub gminie] inicjatyw dzięki środkom europejskim, – z wykorzystaniem wiedzy własnej analizuje przykłady (po pięć) angażowania się Polski i Polaków w prace instytucji UE; charakteryzuje i wyciąga wnioski z działalności przedstawicieli różnych frakcji, a także europosłów ze swojego najbliższego otoczenia, – bierze aktywny udział w klasowej debacie poświęconej stwierdzeniu: „Członkostwo	e	sprawdzające / samoocena
--	--	--	--	---	--	---	--------------------------

				[województwie, powiecie lub gminie] inicjatyw dzięki środkom europejskim, – <u>bierze udział w klasowej debacie</u> poświęconej stwierdzeniu: „Członkostwo w Unii Europejskiej przyniosło Polsce więcej zysków niż strat”; <u>broni tezy lub ją odrzuca, prezentuje proste argumenty</u> jednej ze stron.	inicjatyw dzięki środkom europejskim, – <u>bierze aktywny udział w klasowej debacie</u> poświęconej stwierdzeniu: „Członkostwo w Unii Europejskiej przyniosło Polsce więcej zysków niż strat”; <u>broni tezy lub ją odrzuca, prezentuje argumenty</u> jednej ze stron; z pomocą nauczyciela <u>ustala format i zasady debaty.</u>	w Unii Europejskiej przyniosło Polsce więcej zysków niż strat” i odnosi się do argumentów drugiej strony; <u>uczestniczy w ustalaniu formatu i zasad debaty.</u>	
--	--	--	--	--	--	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Programy unijne dla obywateli							
Liczba godzin: 1							
2.4.	– wyszukuje <u>informacje</u> na temat możliwości jakie stwarzają programy unijne w obszarach edukacji, wolontariatu i pracy zawodowej; <u>wymienia po jednym przykładzie</u> w każdej kategorii, – <u>wymienia</u>, co jest celem programu Erasmus+ (w zakresie edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego) i do kogo jest adresowany; <u>wymienia (jedną) korzyść</u> z udziału w programie Erasmus+;	– <u>wymienia po dwa przykłady</u> możliwości jakie stwarzają programy unijne w obszarach edukacji, wolontariatu i pracy zawodowej w każdej kategorii; w miarę możliwości odnosi się do doświadczeń (w obszarze edukacji) swojej szkoły, – <u>wymienia</u>, jakie instytucje mogą korzystać z programu Erasmus+; <u>wymienia (co najmniej dwie)</u> korzyści z udziału w programie Erasmus+; – <u>wyszukuje</u>	– <u>omawia po trzy przykłady</u> możliwości jakie stwarzają programy unijne w obszarach edukacji, wolontariatu i pracy zawodowej w każdej kategorii; w miarę możliwości odnosi się do doświadczeń (w obszarze edukacji) swojej szkoły lub szkół z najbliższego otoczenia, – <u>omawia cele</u> programu Erasmus+ w zakresie edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego), do kogo jest adresowany, jakie instytucje mogą	– <u>omawia po cztery przykłady</u> możliwości jakie stwarzają programy unijne w obszarach edukacji, wolontariatu i pracy zawodowej w każdej kategorii; w miarę możliwości odnosi się do doświadczeń (w obszarze edukacji) swojej szkoły lub szkół z najbliższego otoczenia, – wykorzystując odpowiednie portale internetowe <u>wskazuje</u>, w którym państwie UE chciałby świadczyć pracę społeczną na rzecz potrzebujących,	– <u>prezentuje informacje</u> na temat możliwości jakie stwarzają programy unijne w obszarach edukacji, wolontariatu i pracy zawodowej; <u>analizuje po pięć przykładów</u> w każdej kategorii; odnosi się do doświadczeń (w obszarze edukacji) swojej szkoły i szkół (różnego typu) z najbliższego otoczenia, – wykorzystując odpowiednie portale internetowe wskazuje i <u>uzasadnia</u>, w którym państwie UE chciałby świadczyć pracę społeczną na rzecz potrzebujących, a także ustala, jakie są możliwości podjęcia wolontariatu w wybranym państwie unijnym; <u>prezentuje</u> informacje na forum klasy, – w <u>sposób praktyczny wskazuje</u>, jak dołączyć do Europejskiego Korpusu Solidarności odnosząc się do poszczególnych etapów (od rejestracji, przez wybór projektów, mapę organizacji) oraz jak wziąć udział w projekcie solidarnościowym (od potrzeb, przez rejestrację zespołu, poszukiwania organizacji wspierającej, po złożenie wniosku o dofinansowanie), – analizuje cele programu Erasmus+ w zakresie	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	– <u>wyszukuje i wymienia przynajmniej jeden przykład</u> działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w bliskim uczniowi obszarze, – <u>wie</u>, na jakich zasadach może pracować w UE; <u>wymienia dwie podstawowe zasady</u>.	<u>i wymienia przynajmniej dwa przykłady</u> działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w bliskim uczniowi obszarze, – <u>wymienia trzy</u> podstawowe zasady dot. Pracy w UE,	z niego korzystać i co jest finansowane w ramach programu; <u>wymienia (co najmniej trzy)</u> korzyści z udziału w programie Erasmus+, – <u>wyszukuje i wymienia przynajmniej trzy przykłady</u> działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w bliskim uczniowie obszarze; omawia dwa przykłady programów edukacyjnych realizowanych przez ERSE i <u>wie, jak może z nich skorzystać</u>. – wie, na jakich zasadach może pracować w UE; <u>omawia trzy</u> podstawowe zasady; <u>potrafi skorzystać z platformy EURE</u>	a także <u>ustala</u>, jakie są możliwości podjęcia wolontariatu w wybranym państwie unijnym, – <u>omawia i prezentuje cztery przykłady</u> działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w bliskim uczniowie obszarze; <u>charakteryzuje trzy przykłady</u> programów edukacyjnych realizowanych przez ERSE i wie, jak może z nich skorzystać, – <u>charakteryzuje co najmniej trzy</u> zasady pracy w UE ; <u>potrafi skorzystać z platform EURES i Europass</u>,	edukacji szkolnej, kształcenia i szkolenia zawodowego, szkolnictwa wyższego, edukacji dorosłych), do kogo jest adresowany, jakie instytucje mogą z niego korzystać i co jest finansowane w ramach programu, – <u>omawia (co najmniej trzy)</u> korzyści z udziału w programie Erasmus+; <u>charakteryzuje (co najmniej cztery)</u> korzyści z udziału w programie Erasmus+, – <u>charakteryzuje cztery przykłady</u> działalności Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w bliskim uczniowie obszarze; <u>analizuje cztery przykłady</u> programów edukacyjnych realizowanych przez ERSE i wie, jak może z nich skorzystać; <u>prezentuje informacje</u> na ten temat na forum klasy, – <u>przygotowuje w zespole wniosek</u> o dofinansowanie w ramach projektu solidarnościowego EKS, – <u>omawia znaczenie</u> niebieskiej karty UE dla osób spoza UE, – <u>analizuje</u> zasady na jakich może pracować w UE; <u>charakteryzuje co najmniej trzy zasady</u>, – <u>umie skorzystać</u> z platformy EURES i Europass, w tym przygotować swoje CV.		
--	--	--	--	---	---	--	--

ROZDZIAŁ III. Współczesny świat

PYTANIE WIODĄCE: Jak my wpływamy na świat i jak świat wpływa na nas?

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Polska w zglobalizowanym świecie Liczba godzin: 2							
3.1.	– na podstawie <u>materiałów źródłowych</u> [podręcznik] wyjaśnia, czym jest globalizacja oraz jaka jest różnica między Globalną Północą a globalnym Południem, – wymienia pozytywne i negatywne konsekwencje globalizacji (<u>po jednym</u>), – wymienia dwie organizacje międzynarodowe, do których należy Polska, – na podstawie <u>materiałów źródłowych</u> [podręcznik] <u>podaje dwa przykłady</u> powiązań Polski z innymi państwami.	– wymienia <u>dwa przykłady</u> globalnych współzależności odnosząc się do Globalnej Północy i globalnego Południa; rozróżnia globalne współzależności z dziedziny gospodarki i polityki, – wymienia pozytywne i negatywne konsekwencje globalizacji (<u>po dwie</u>), – <u>podaje przykłady</u> (dwa) związków Polski z innymi państwami; <u>wymienia trzy organizacje</u> międzynarodowe, do których należy Polska, – <u>podaje przykłady</u> (co najmniej trzy) powiązań Polski z innymi państwami,	– <u>samodzielnie</u> wyjaśnia, czym jest globalizacja, – wymienia i omawia <u>co najmniej trzy przykłady</u> globalnych współzależności odnosząc się do Globalnej Północy i globalnego Południa; <u>rozróżnia</u> globalne współzależności z dziedziny gospodarki i polityki <u>oraz podaje przykłady</u> do każdego z nich, – wyjaśnia, co sprzyja globalizacji i omawia pozytywne i negatywne konsekwencje globalizacji (<u>po dwie</u>) odnosząc się do państwa i społeczeństwa, – wymienia <u>trzy organizacje</u> międzynarodowe do których należy Polska, – <u>podaje przykłady</u> powiązań Polski z innymi państwami z obszarów politycznego, gospodarczego, społeczno-kulturowego i klimatyczno-	– omawia pojęcie globalizacja i <u>co najmniej cztery przykłady</u> globalnych współzależności m.in. odnosząc się do podziału świata na globalną Północ i globalne Południe, – określa swój stosunek do globalizacji i go <u>uzasadnia</u> odwołując się do <u>co najmniej dwóch argumentów</u> z dziedziny gospodarki i polityki, – wyjaśnia, co sprzyja globalizacji i omawia pozytywne i negatywne konsekwencje globalizacji (<u>po trzy</u>) odnosząc się do państwa i społeczeństwa, – omawia <u>przykłady</u> (trzy) związków Polski z innymi państwami, – wymienia <u>cztery organizacje</u> międzynarodowe do których należy Polska i <u>charakteryzuje</u> ich działalność, – omawia <u>przykłady</u> powiązań Polski	– analizuje pojęcie globalizacja i omawia <u>co najmniej pięć przykładów</u> globalnych współzależności m.in. odnosząc się do podziału świata na globalną Północ i globalne Południe, – określa swój stosunek do globalizacji i go <u>uzasadnia</u> odwołując się do <u>co najmniej trzech argumentów</u> z dziedziny gospodarki, polityki i kultury, – omawia, co sprzyja globalizacji i analizuje pozytywne i negatywne konsekwencje globalizacji (<u>po trzy</u>) odnosząc się do państwa i społeczeństwa, – analizuje <u>przykłady</u> (cztery) związków Polski z innymi państwami, – wymienia <u>pięć organizacji</u> międzynarodowych do których należy Polska i <u>charakteryzuje</u> ich działalność, – analizuje <u>powiązania</u> Polski z innymi państwami z obszarów politycznego, gospodarczego, społeczno-kulturowego i klimatyczno-środowiskowego (<u>po trzy do każdego obszaru</u>); <u>odnosi się</u> do bieżących wydarzeń, – na podstawie <u>co najmniej</u>	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach/parach rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

			środowiskowego (po jednym do każdego obszaru).	z innymi państwami z obszarów politycznego, gospodarczego, społeczno-kulturowego i klimatyczno-środowiskowego (po dwa do każdego obszaru).	dwóch niezależnych od siebie przekazów [źródła] analizuje bieżącą aktywność Polski na arenie międzynarodowej, – opisuje przebieg wydarzenia oraz zajmuje stanowisko nt. zaangażowania Polski w tę konkretną inicjatywę i wyciąga wnioski.		
--	--	--	--	--	--	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Bezpieczeństwo międzynarodowe							
Liczba godzin: 2							
9.2.	– <u>wyjaśnia</u> w prosty sposób, czym jest bezpieczeństwo międzynarodowe i <u>podaje przykład (jeden)</u> zjawiska, które współcześnie zagraża bezpieczeństwu, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat <u>jednej</u> międzynarodowej organizacji terrorystycznej; <u>wyjaśnia</u>, jakimi posługuje się metodami, – <u>wymienia dwa czynniki</u> wpływające na bezpieczeństwo Polski, – <u>wymienia</u> cele działalności ONZ i NATO (po jednym); odnosi się	– <u>wyjaśnia</u>, czym jest bezpieczeństwo międzynarodowe i <u>podaje przykłady (dwa)</u> zjawisk, które współcześnie zagrażają bezpieczeństwu; <u>formułuje</u> opinię nt. wybranego zagrożenia, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat <u>dwóch</u> międzynarodowych organizacji terrorystycznych; <u>wyjaśnia</u>, do czego dążą i jakimi posługują się metodami, – <u>wymienia cztery czynniki</u> mające wpływ na bezpieczeństwo Polski, <u>zajmuje stanowisko</u> w tej sprawie, – <u>wymienia</u> cele	– <u>wyjaśnia</u>, czym jest bezpieczeństwo międzynarodowe i <u>omawia przykłady</u> zjawisk, które współcześnie zagrażają bezpieczeństwu państw i społeczności międzynarodowej (po dwa); <u>formułuje</u> opinię nt. dwóch wybranych zagrożeń, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat <u>trzech</u> wybranych międzynarodowych organizacji terrorystycznych; <u>wyjaśnia</u>, do czego dążą i jakimi posługują się metodami, – <u>omawia cztery czynniki</u> mające wpływ na bezpieczeństwo Polski, <u>zajmuje stanowisko</u> w tej sprawie, – <u>wymienia</u> cele	– <u>odróżnia</u> bezpieczeństwo narodowe od bezpieczeństwa międzynarodowego; <u>porównuje</u> pojęcia, – <u>omawia</u> zjawiska współcześnie zagrażające bezpieczeństwu państw i społeczności (po trzy przykłady); <u>formułuje</u> opinię nt. trzech wybranych zagrożeń, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat <u>czterech</u> wybranych międzynarodowych organizacji terrorystycznych; <u>wyjaśnia</u>, do czego dążą, jakie działania podejmują oraz jakimi posługują się metodami, <u>ocenia</u> ich działalność, – <u>wymienia i charakteryzuje sześć</u> czynników mających wpływ na bezpieczeństwo Polski i <u>formułuje</u> opinię	– <u>odróżnia</u> bezpieczeństwo narodowe od bezpieczeństwa międzynarodowego; <u>porównuje i analizuje</u> pojęcia, – <u>analizuje</u> zjawiska współcześnie zagrażające bezpieczeństwu państw i społeczności (po trzy przykłady); <u>formułuje</u> opinię nt. trzech wybranych zagrożeń i <u>dyskutuje</u> na ten temat, – <u>wyszukuje informacji</u> na temat <u>pięciu</u> wybranych międzynarodowych organizacji terrorystycznych; <u>wyjaśnia</u>, do czego dążą, jakie działania podejmują oraz jakimi posługują się metodami; <u>ocenia</u> ich działalność i <u>dyskutuje</u> na ten temat, – <u>analizuje</u> dziewięć czynników mających wpływ na bezpieczeństwo Polski i zabiera głos w dyskusji na ten temat, – <u>omawia</u> cele działalności ONZ i NATO (po cztery); <u>analizuje</u> kompetencje ich organów; <u>ocenia</u> ich działalność, – <u>podaje</u> (po cztery) przykłady działań ONZ i NATO na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego; <u>ocenia</u> podejmowane działania i <u>dyskutuje</u> na ten temat, – <u>dyskutuje</u> na temat polskiej obecności w NATO,	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach/parach dyskusja rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

		do roli organizacji w zakresie bezpieczeństwa, – <u>wyszukuje</u> informacje nt. polskiej obecności w NATO; <u>podaje dwa przykłady</u>, – <u>wymienia jeden ze sposobów</u>, jak działać na rzecz bezpieczeństwa.	bezpieczeństw o Polski, – <u>wymienia</u> cele działalności ONZ i NATO (po dwa); <u>odnosi się</u> do roli organizacji w zakresie bezpieczeństwa i <u>ocenia</u> podejmowane działania, – podaje cztery przykłady polskiej obecności w NATO, – <u>wymienia dwa sposoby</u>, jak działać na rzecz bezpieczeństwa i <u>omawia jeden z nich</u>.	działalności ONZ i NATO (po dwa) oraz <u>podaje przykłady</u> działań na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego i ocenia podejmowane działania, – omawia cztery przykłady polskiej obecności w NATO; <u>ocenia</u> wpływ zaangażowania Polski w działalność NATO odnosząc do bezpieczeństwa zewnętrznego kraju, – <u>wymienia trzy sposoby</u>, jak działać na rzecz bezpieczeństwa i omawia dwa z nich.	<u>nt.</u> wybranych zagrożeń, – <u>omawia cele</u> działalności ONZ i NATO (po dwa); <u>analizuje</u> kompetencje ich organów; <u>ocenia</u> ich działalność, – <u>podaje (po dwa) przykłady</u> działań ONZ i NATO na rzecz bezpieczeństwa międzynarodowego; ocenia podejmowane działania, – <u>analizuje pięć przykładów</u> polskiej obecności w NATO; <u>ocenia</u> wpływ zaangażowania Polski w działalność NATO odnosząc do bezpieczeństwa zewnętrznego kraju, – <u>omawia cztery sposoby</u>, jak działać na rzecz bezpieczeństwa, – <u>dyskutuje na forum</u> klasy na temat: Czy społeczność międzynarodowa powinna podejmować interwencje zbrojne w państwach, w których dochodzi do ciężkich naruszeń praw człowieka, <u>uzasadnia swoje zdanie co najmniej trzema argumentami</u>.	– <u>analizuje pięć sposobów</u>, jak działać na rzecz bezpieczeństwa; angażuje się w działania na rzecz bezpieczeństwa, – <u>dyskutuje na forum</u> klasy na temat: Czy społeczność międzynarodowa powinna podejmować interwencje zbrojne w państwach, w których dochodzi do ciężkich naruszeń praw człowieka, <u>uzasadnia swoje zdanie co najmniej czterema argumentami</u>; <u>odnosi się</u> do bieżących wydarzeń.	
--	--	---	---	--	---	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Problemy globalne							
Liczba godzin: 2							
9.9.	– na podstawie materiałów źródłowych [podręcznik] <u>identyfikuje</u> najważniejsze problemy globalne; <u>wymienia co najmniej dwa</u>; <u>wskazuje sposoby ich rozwiązania</u> (na poziomie międzynarodowym i lokalnych działań obywateli), – <u>wymienia przynajmniej dwie organizacje społeczeństwa obywatelskiego</u> na rzecz rozwiązania problemów globalnych, – <u>wymienia przynajmniej dwie przyczyny nierówności</u> we współczesnym świecie, – <u>wie</u>, co to jest wskaźnik HDI.	– na podstawie materiałów źródłowych [podręcznik] <u>identyfikuje</u> najważniejsze problemy globalne; <u>wymienia co najmniej cztery</u>; wskazuje sposoby ich rozwiązania (na poziomie międzynarodowym i lokalnych działań obywateli), – <u>wymienia przynajmniej trzy organizacje społeczeństwa obywatelskiego</u> na rzecz rozwiązania problemów globalnych, – <u>wymienia przynajmniej trzy przyczyny nierówności</u> we współczesnym świecie; podaje ich konsekwencje.	– na podstawie materiałów źródłowych <u>identyfikuje i omawia</u> najważniejsze problemy globalne; <u>wymienia i omawia co najmniej cztery</u>, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju; <u>wskazuje sposoby</u> ich rozwiązania (na poziomie międzynarodowym i lokalnym), – <u>wymienia przynajmniej cztery</u> organizacje społeczeństwa obywatelskiego na rzecz rozwiązania problemów globalnych, – <u>omawia (przynajmniej po trzy) przyczyny i konsekwencje</u> nierówności we współczesnym świecie, – <u>dokonuje interpretacji danych</u> dotyczących wskaźnika HDI.	– <u>identyfikuje i omawia</u> najważniejsze problemy globalne; <u>omawia co najmniej cztery</u>, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju; <u>wskazuje na ich przyczyny i ocenia</u> ich skutki; <u>omawia sposoby</u> rozwiązania globalnych problemów (na poziomie międzynarodowym i lokalnym), – <u>analizuje pracę dwóch</u> organizacji społeczeństwa obywatelskiego na rzecz rozwiązania problemów globalnych, – <u>omawia (przynajmniej po cztery)</u> przyczyny i konsekwencje nierówności we współczesnym świecie.	– <u>identyfikuje i analizuje</u> najważniejsze (co najmniej pięć) problemy globalne; wymienia, w tym w zakresie zrównoważonego rozwoju; ocenia ich skutki; <u>wskazuje na ich przyczyny i ocenia ich skutki</u>; <u>analizuje sposoby</u> rozwiązania globalnych problemów (na poziomie międzynarodowym i lokalnych działań obywateli), – <u>analizuje działalność przynajmniej czterech</u> organizacji społeczeństwa obywatelskiego na rzecz rozwiązania problemów globalnych; ocenia ich działalność, – <u>analizuje (przynajmniej po pięć) przyczyny i konsekwencje</u> nierówności we współczesnym świecie; dyskutuje na ten temat, – <u>wyjaśnia</u>, co oznacza wskaźnik HDI, <u>omawia</u> jego elementy i <u>dokonuje</u> interpretacji danych dotyczących wskaźnika HDI; <u>wyciąga wnioski</u> (co najmniej cztery).	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach/parach rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutynny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopełniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Gospodarka globalna							
Liczba godzin: 2							
3.4.	– z wykorzystaniem materiałów <u>źródłowych</u> [podręcznik] w prosty sposób <u>wyjaśnia</u> pojęcia: gospodarka globalna, konsumpcjonizm, odpowiedzialna konsumpcja, – <u>podaje/wymienia</u> <u>przynajmniej po jednym argumente</u> za i przeciw modelowi gospodarki globalnej, – <u>wymienia</u> <u>przykłady (co najmniej dwa)</u> postaw patriotyzmu gospodarczego, – <u>na podstawie</u> <u>materiałów źródłowych</u> [podręcznik] <u>wymienia</u> <u>przynajmniej dwa przykłady</u> rozwiązań na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki, – <u>wyszukuje</u> <u>informacje na temat</u> <u>jednej kampanii</u> na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji; <u>wyjaśnia, czego</u>	= z wykorzystaniem materiałów <u>źródłowych</u> [podręcznik] <u>wyjaśnia</u> pojęcia: gospodarka globalna, konsumpcjonizm, odpowiedzialna konsumpcja i <u>podaje</u> <u>przykłady</u>, – <u>podaje/wymienia</u> <u>przynajmniej po dwa argumenty</u> za i przeciw modelowi gospodarki globalnej, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> <u>przykłady (co najmniej dwa)</u> postaw patriotyzmu gospodarczego, – <u>na podstawie</u> <u>materiałów źródłowych</u> [podręcznik] <u>wymienia</u> <u>przynajmniej trzy przykłady</u> rozwiązań na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki, – <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> na temat jednej kampanii na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji;	– <u>wyjaśnia</u> na czym polega gospodarka globalna; <u>podaje</u> <u>przykłady (co najmniej dwa)</u> zjawisk, które przyczyniły się do powstania globalnej gospodarki, – <u>omawia</u> <u>przynajmniej jeden mechanizm</u> działania gospodarki globalnej i <u>wyszukuje</u> dane na temat wielkości PKB: całkowitego i per capita oraz wartości HDI z tego samego roku dla dwóch wybranych państw; <u>porównuje</u> te wartości pomiędzy państwami i <u>wyjaśnia</u>, jak świadczą one o poziomie dobrobytu mieszkańców, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> <u>przynajmniej po dwa argumenty</u> za i przeciw obecnemu modelowi gospodarki globalnej, – <u>na podstawie</u> <u>materiałów źródłowych</u> [podręcznik] <u>omawia</u> <u>przynajmniej dwa przykłady</u> rozwiązań na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki, – <u>omawia</u> <u>działania jednej kampanii</u> na rzecz odpowiedzialnej produkcji oraz oczekiwany wpływ na zachowania konsumentów, – <u>stosuje</u> <u>poprawnie</u> pojęcia: konsumpcjonizm, odpowiedzialna produkcja	– <u>charakteryzuje</u>, na czym polega gospodarka globalna; <u>omawia</u> <u>przykłady (co najmniej trzy)</u> zjawisk, które przyczyniły się do powstania globalnej gospodarki, – <u>omawia</u> <u>przynajmniej dwa mechanizmy</u> działania gospodarki globalnej i <u>wyszukuje</u> dane na temat wielkości PKB: całkowitego i per capita oraz wartości HDI z tego samego roku dla <u>trzech wybranych</u> państw, np. dla Stanów Zjednoczonych, Indii i Polski; <u>porównuje</u> te wartości pomiędzy państwami i <u>wyjaśnia</u>, jak świadczą one o poziomie dobrobytu mieszkańców; <u>wyjaśnia</u>, co ma wpływa na takie wyniki i <u>uzasadnia</u> swoją odpowiedź, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> <u>przynajmniej po trzy argumenty</u> za i przeciw obecnemu modelowi gospodarki globalnej, – <u>charakteryzuje</u> <u>przynajmniej trzy przykłady</u> rozwiązań na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki, – <u>wyszukuje</u> <u>informacje</u> na temat dwóch kampanii na rzecz	– <u>analizuje</u>, na czym polega gospodarka globalna; <u>omawia</u> <u>przykłady (co najmniej cztery)</u> zjawisk, które przyczyniły się do powstania globalnej gospodarki; <u>samodzielnie</u> <u>wyszukuje</u> i <u>analizuje</u> <u>informacje</u> na ten temat, – <u>analizuje</u> <u>przynajmniej cztery mechanizmy</u> działania gospodarki globalnej i <u>wyszukuje</u> dane na temat wielkości PKB: całkowitego i per capita oraz wartości HDI z tego samego roku dla <u>co najmniej czterech</u> wybranych państw, w tym dla Stanów Zjednoczonych, Indii i Polski; <u>analizuje</u>, co ma wpływa na takie wyniki i <u>uzasadnia</u> swoją <u>odpowiedź</u>, co najmniej dwoma argumentami, – <u>wymienia</u> i <u>omawia</u> <u>przynajmniej po cztery argumenty</u> za i przeciw obecnemu modelowi gospodarki globalnej, – <u>analizuje</u> <u>przynajmniej trzy przykłady</u> rozwiązań na rzecz bardziej zrównoważonej gospodarki; <u>ocenia</u> ich skuteczność, – <u>wyszukuje</u> i <u>analizuje</u> <u>informacje</u> na temat <u>trzech kampanii</u> na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji; <u>porównuje</u> czego dotyczyła, jakie działania prowadzono i jak miały wpływać na zachowania konsumentów; <u>ocenia</u>	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach dyskusja za i przeciw rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	dotyczyła, – z pomocą nauczyciela analizuje wyniki badań na temat preferencji Polaków dotyczących zakupów spożywczych.	wyjaśnia, czego dotyczyła, – analizuje wyniki badań na temat preferencji Polaków dotyczących zakupów spożywczych i wskazuje na zależności.	i konsumpcja, sprawiedliwy handel, – analizuje wyniki badań na temat preferencji Polaków dotyczących zakupów spożywczych i wyciąga (co najmniej dwa) wnioski, – stosuje w praktyce pojęcie patriotyzm lokalny i potrafi wskazać jego przejawy.	odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji; porównuje czego dotyczyła, jakie działania prowadzono i jaki miały wpływ na zachowania konsumentów, – wyciąga co najmniej trzy wnioski z badań na temat preferencji Polaków dotyczących zakupów spożywczych i wyciąga.	skuteczność podjętych działań.		
--	---	---	--	---	--------------------------------	--	--

Nr lekcji	WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY					Proponowane metody i formy pracy	Rekomendacje w zakresie monitorowania osiągnięć uczniów i ich oceniania
	konieczne (dopuszczający)	podstawowe (dostateczny)	rozszerzające (dobry)	dopelniające (bardzo dobry)	wykraczające (celujący)		
	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:	UCZEŃ / UCZENNICA:		
TEMAT LEKCJI: Kryzys klimatyczny							
Liczba godzin: 2							
3.5.	– na podstawie materiału źródłowego [podręcznika] <u>wymienia (po dwie) przyczyny i konsekwencje</u> kryzysu klimatycznego, – wyjaśnia pojęcie kryzys klimatyczny, – na podstawie materiału źródłowego [podręcznika] <u>wymienia przykłady (po jednym) globalnych i lokalnych współzależności</u> związanych ze zmianami klimatu, – z pomocą nauczyciela, <u>analizuje wiadomości (co najmniej jedną)</u>	– na podstawie materiału źródłowego [podręcznika] <u>wymienia (po trzy) przyczyny i konsekwencje</u> kryzysu klimatycznego, – na podstawie materiału źródłowego [podręcznika] <u>wymienia przykłady (po dwa) globalnych i lokalnych współzależności</u> związanych ze zmianami klimatu, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat organizacji i instytucji funkcjonujących w Polsce, które podejmują działania na rzecz klimatu; <u>wybiera jedną z nich i krótko opisuje</u> przykłady	– <u>wymienia i omawia (po cztery) przyczyny i konsekwencje</u> kryzysu klimatycznego; wyjaśnia pojęcie kryzys klimatyczny, – <u>omawia przykłady (po dwa) globalnych i lokalnych współzależności</u> związanych ze zmianami klimatu; dokonuje prostego porównania współzależności lokalnych i globalnych, – <u>analizuje wiadomości (co najmniej jedną)</u> dotyczące ekstremalnych zjawisk pogodowych, które w ciągu ostatniego roku pojawiły się w polskich mediach; przedstawia skutki tych zjawisk oraz	– <u>charakteryzuje (po pięć) przyczyny i konsekwencje</u> kryzysu klimatycznego; definiuje pojęcie kryzys klimatyczny, – <u>omawia przykłady (po trzy) globalnych i lokalnych współzależności</u> związanych ze zmianami klimatu; dokonuje porównania współzależności lokalnych i globalnych, – <u>analizuje wiadomości (co najmniej dwie)</u> dotyczące ekstremalnych zjawisk pogodowych, które w ciągu ostatniego roku pojawiły się w polskich mediach; przedstawia skutki tych zjawisk oraz działania lokalnej społeczności i władz na rzecz	– <u>analizuje (po siedem) przyczyny i konsekwencje</u> kryzysu klimatycznego; charakteryzuje co oznacza kryzys klimatyczny, – <u>analizuje (po pięć) przykłady globalnych i lokalnych współzależności</u> związanych ze zmianami klimatu; dokonuje porównania współzależności lokalnych i globalnych oraz wyciąga wnioski, – <u>analizuje wiadomości (co najmniej cztery)</u> dotyczące ekstremalnych zjawisk pogodowych, które w ciągu ostatniego roku pojawiły się w polskich i zagranicznych mediach; przedstawia skutki tych zjawisk oraz działania lokalnej społeczności i władz na rzecz mitygacji lub adaptacji do zmian klimatu; wyciąga wnioski z analizy, – <u>wyszukuje informacje</u> na	praca z tekstem z źródłowym wyszukiwanie informacji w internecie praca z tekstem podręcznika wypowiedź argumentacyjna praca w grupach rozmowa na forum klasy pytania podsumowujące	pytania metapoznawcze / samoocena zadania sprawdzające / ocena koleżeńska IZ od N lub ocena stopniem rutyny krytycznego myślenia / samoocena obserwacja (pracy zespołowej) / IZ od N, ocena koleżeńska pytania sprawdzające / samoocena

	dotyczące ekstremalnych zjawisk pogodowych, które w ciągu ostatniego roku pojawiły się w polskich mediach; przedstawia skutki tych zjawisk, – <u>wyszukuje informacje</u> na temat organizacji i instytucji funkcjonujących w Polsce, które podejmują działania na rzecz klimatu; wybiera jedną z nich i krótko opisuje przykłady dotychczasowych sukcesów, – z pomocą nauczyciela wyszukuje informacji o zielonym budżecie obywatelskim; krótko opisuje, na czym polega ta forma partycypacji obywatelskiej, – <u>wyszukuje</u> inicjatywy proekologiczne realizowane w swojej miejscowości lub najbliższej okolicy (<u>co najmniej jedną</u>), – <u>wymienia dwa przykłady</u> działań podejmowanych przez władze lokalne oraz mieszkańców, – <u>podaje dwa przykłady</u>, jak może działać na rzecz klimatu, – potrafi w praktyce podjąć działanie na	dotychczasowych sukcesów, – <u>przygotowuje w klasie</u> informacje o wybranych organizacjach i instytucjach działających na rzecz klimatu w wybranej formie, – <u>wyszukuje</u> informacji o zielonym budżecie obywatelskim; krótko opisuje, na czym polega ta forma partycypacji obywatelskiej, – <u>wyszukuje</u> inicjatywy proekologiczne realizowane w swojej miejscowości lub najbliższej okolicy (<u>co najmniej dwie</u>), – <u>wymienia trzy przykłady działań</u> podejmowanych przez władze lokalne oraz mieszkańców, – <u>podaje cztery przykłady</u>, jak może działać na rzecz klimatu.	działania lokalnej społeczności i władz na rzecz mitygacji lub adaptacji do zmian klimatu, – <u>wyszukuje</u> informacje na temat organizacji i instytucji funkcjonujących w Polsce, które podejmują działania na rzecz klimatu, – wybiera jedną z nich i krótko opisuje cele jej działalności, metody, którymi się posługuje, oraz przykłady dotychczasowych sukcesów, – przygotowuje w klasie prezentację wybranych organizacji i instytucji działających na rzecz klimatu w wybranej formie, – opisuje, na czym polega zielony budżet obywatelski jako forma partycypacji obywatelskiej, – sprawdza, czy w swojej gminie funkcjonuje zielony budżet obywatelski, – <u>wyszukuje</u> inicjatywy proekologiczne realizowane w swojej miejscowości lub najbliższej okolicy (<u>co najmniej trzy</u>) i <u>omawia dwie z nich</u>, – <u>podaje cztery przykłady działań</u> podejmowanych przez władze lokalne oraz	mitygacji lub adaptacji do zmian klimatu, – w ramach zbierania informacji przeprowadza wywiady z przedstawicielami danej organizacji lub zorganizuje wycieczkę do siedziby tej instytucji, by spotkać się z jej pracownikami, – podaje przykłady projektów, które zostały zgłoszone i zrealizowane w ramach zielonego budżetu obywatelskiego, – <u>wyszukuje</u> i omawia inicjatywy proekologiczne realizowane w swojej miejscowości lub najbliższej okolicy (<u>co najmniej cztery</u>), – <u>wymienia pięć przykładów działań</u> podejmowanych przez władze lokalne oraz mieszkańców, – <u>podaje osiem przykładów</u>, jak może działać na rzecz klimatu i ocenia ich skuteczność.	temat organizacji i instytucji funkcjonujących w Polsce, które podejmują działania na rzecz klimatu; wybiera dwie z nich i opisuje cele ich działalności, metody, którymi się posługuje, oraz przykłady dotychczasowych sukcesów, – w miarę możliwości podejmuje współpracę w ramach wolontariatu; potrafi zastosować wiedzę na lekcji, – ocenia zielony budżet obywatelski jako narzędzie finansowania inicjatyw proekologicznych i uzasadnia swoją opinię, – <u>wyszukuje i prezentuje</u> inicjatywy proekologiczne realizowane w swojej miejscowości lub najbliższej okolicy (<u>co najmniej pięć</u>), – <u>omawia pięć przykładów</u> działań podejmowanych przez władze lokalne oraz mieszkańców, – <u>podaje dziesięć przykładów</u>, jak może działać na rzecz klimatu i ocenia ich skuteczność.		
--	---	--	--	---	---	--	--

		rzecz klimatu.		mieszkańców, – podaje sześć przykładów, jak może działać na rzecz klimatu i ocenia ich skuteczność.				
--	--	----------------	--	---	--	--	--	--